

досија II (407-449) до Теофила (828-841). Овде је $BCPD=10^{-7}$, $E(M,N)=-8,7$, обим (AK-34)=40%. Види се оштра разлика.

Предложимо такође методу хронолошког уређења древних географских карата. Свака карта одражава стање науке о Земљи у епохи када је та карта састављена. С развојем научних представа карте се побољшавају, тј. количина погрешних података у целини се смањује, а тачност се увећава. На основу изучавања древних карата аутор је разрадио оптимални код карте који омогућује да се свака карта (графичка или описана речима) представи у облику табеле *KPK* која садржи све основне карактеристике карте. Код карте се прави по истом принципу као и анкетни код и састоји се од 65 тачака (особина) *KPK*-1, ... , *KPK*-65. Наведимо почетак таблице. 1. а) глобус; б) равна карта. 2. а) карта света; б) регионална карта (посебног региона, ког тачно). 3. У случају карте света: а) структура "границе света" (вода, земља итд.); б) положај полова, екватора, тропа, климатских појаса, временских појаса. 4. Оријентација тј. коришћење: а) назива страна света (север...) б) термина "више", "ниже" итд. 5. Представљање (опис) мора у облику а) река тј. уских токова; б) великих водених површина. 6. Основне водене површине: а) океани; б) мора; в) језера; г) реке, њихови називи (у преводу). 7. За сваки назив - визуелна (или описна) карактеристика облика, правца итд. Географска величина региона који се описује у једној тачки карт-кода (море итд.) не треба да буде велика, да би касније приликом поређења могли искључити утицај разних пројекција које се користе код састављања равних карата. И тако даље. За разне карте ове особине су уопште узев различите. Формулирамо теоријски модел који описује еволуцију географских представа. Нека је дат хронолошки правилно уређен низ карата. Тада се приликом преласка од старих карата ка новим дешавају два процеса: 1) нетачни подаци тј. они који не одговарају реалној географији нестају и више се не појављују ("грешке се не понављају"); 2) тачна особина која се појавила (на пример, постојање морског пролаза) се фиксира и чува на свим следећим картама. Тај модел се може проверити методом из одељка 14.

Фиксирајмо неко уређење карти $K(T)$, $1 \leq T \leq N$; за сваки број T_0 конструишимо график $C(T_0, T)$, где је број $C(T_0, T_0)$ једнак броју особина које су се први пут појавиле на карти $K(T_0)$, а број $C(T_0, T)$ показује колико их је остало на карти $K(T)$ где је редни број T већи од T_0 . Добијени график $C(T_0, T)$ у случају исправности нашег теоријског модела треба да има изглед графика са сл. 14.1: лево од T_0 су нуле, у тачки T_0 апсолутни максимум, затим график монотонно опада са порастом T . Такав облик графика произилази из модела: нестала особина се више не појављује, тј. особине које су се поново појавиле могу само да нестану (неправилне нестају, правилне остају). Дакле, у том моделу треба прихватити дато уређење карата као хронолошки тачно ако су сви графици $C(T_0, T)$ блиски графику на сл. 14.1., и нетачно у супротном случају. Ова метода уређује карте тако да су карте које су нам ближе у времену, визуелно (графички) ближе савременој карти. Посебно, визуелно блиске карте су блиске и у времену; свака епоха се карактерише својом јединственим збирком карата. У датом случају провера је отежана због тога што